

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

Факультет права та міжнародних відносин

Кафедра публічного права

**Затверджено на засіданні
кафедри публічного права
Протокол №4 від 12.11.2025**

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни

«Теорія держави і права»

Курс: I

Семестр –1

Освітня програма: 1.D9.00.01 Міжнародне право

ОПИС ПРОГРАМИ ЕКЗАМЕНУ

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка	Кафедра публічного права
Розробник: Чаплук О.І., доцент кафедри публічного права	
Програма екзамену з дисципліни: Теорія держави і права	
Курс	I
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Спеціальність	D9 Міжнародне право
Освітня програма	1.D9.00.01 Міжнародне право
Форма проведення	Письмова (тестування в системі ЕНК)
Тривалість проведення	2 академічні години
Максимальна кількість балів	40

Форма проведення: онлайн тестування (денна ф.н.)

Тести розміщені в ЕНК «Теорія держави і права» в рубриці «ЕКЗАМЕН» *за посиланням:*

<https://elearning.kubg.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=930814>

Можливість надати відповідь активізується під час проведення екзамену – за розкладом.

Тестове завдання складається з 40 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал. Екзамен проводиться в аудиторії у тестовій формі із використанням ТЗН, або, за умови дистанційного навчання, онлайн із додатковим застосуванням відеоконференції на платформі Google Meet. Під час складання екзамену студент має вийти на зв'язок в GoogleMeet.

Кількість дозволених спроб: одна.

Критерії оцінювання:

Кількість балів	Значення оцінки
37-40 балів	Студент вільно володіє теоретичним матеріалом та аналізує матеріал на високому рівні
36-26 балів	Студент володіє теоретичним матеріалом та аналізує матеріал на достатньому рівні.
25-15 балів	Студент володіє теоретичним матеріалом на рівні, необхідному для подальшого навчання або професійної діяльності.
14-1 балів	Студент володіє теоретичним матеріалом та аналізує матеріал на низькому рівні.

Загальна оцінка за дисципліну формується наступним чином: до оцінки за семестр, яка становить від 35 до 60 балів, додаються результати екзамену від 1 до 40, що загалом становить максимум 100 балів.

Перелік допоміжних матеріалів: Будь-якими допоміжними джерелами забороняється користуватися під час екзамену.

Перелік питань до екзамену:

1. Історичні етапи створення юридичної науки – теорії держави і права.
2. Теорія держави і права як наука та навчальна дисципліна.
3. Об'єкт та предмет теорії держави і права.
4. Функції теорії держави і права.
5. Теорія держави і права в системі юридичних наук.
6. Теорія держави і права в системі суспільних наук.
7. Взаємозв'язок теорії держави і права з історією, філософією та філософією права.
8. Поняття методу та методології ТДП.
9. Філософські, загальнонаукові та спеціально наукові методи пізнання ТДП.
10. Теологічна, патріархальна та договірна теорії виникнення держави.
11. Органічна та економічна теорії виникнення держави.
12. Теорія насильства та психологічна теорія виникнення держави.
13. Держава, як продукт суспільного розвитку: зародження державності у первісному суспільстві.
14. Ознаки держави, що відрізняють її від первіснообщинного ладу.
15. Загальні закономірності виникнення держави.
16. Поняття держави та її ознаки.
17. Соціальна влада та її ознаки.
18. Державна влада та її ознаки.
19. Суверенітет держави.
20. Суверенітет народу.
21. Сутність держави: класовий підхід.
22. Сутність держави: загально-соціальний підхід.
23. Типологія держави: формаційний підхід.
24. Типологія держави: цивілізаційний підхід.
25. Внутрішні функції держави.
26. Зовнішні функції держави.
27. Форми здійснення функцій держави. Правова форма.
28. Форми здійснення функцій держави. Організаційна форма.
29. Форма державного правління: поняття та структура.
30. Монархія, як форма державного правління.
31. Республіка, як форма державного правління.
32. Загальна характеристика форми державного устрою.
33. Унітарна держава та її ознаки.
34. Федерація та її ознаки.
35. Конфедерація та її ознаки.
36. Співдружність та імперія – форми державного устрою
37. Демократичний режим.
38. Антидемократичний режим та його різновиди.
39. Механізм держави: поняття та ознаки.
40. Структура механізму держави.
41. Принципи побудови та діяльності механізму держави.
42. Методи побудови та діяльності механізму держави.
43. Принцип поділу державної влади та його реалізація в Україні.
44. Інститут «стримування і противаг» - невід'ємна складова принципу поділу гілок влади.
45. Державний апарат як центральний елемент механізму держави. Поняття та ознаки.

46. Державні підприємства і установи.
47. Становлення концепції «громадянського суспільства».
48. Громадянське суспільство: поняття, ознаки та структура.
49. Співвідношення громадянського суспільства і держави.
50. Політична система громадянського суспільства.
51. Поняття демократичної держави та її ознаки.
52. Правова держава та її ознаки.
53. Принципи побудови правової держави.
54. Соціальна держава та її ознаки.
55. Характеристика основних сучасних концепцій (теорій) держави.
56. Соціальна природа права та причини його виникнення.
57. Загальна характеристика теорій виникнення права.
58. Теологічна теорія права.
59. Теорія природного права.
60. Історична теорія права.
61. Психологічна теорія права.
62. Соціологічна теорія права.
63. Взаємозв'язок права і держави.
64. Поняття та ознаки права.
65. Сутність права: загально-соціальна та класова.
66. Цінність права: соціальна та інструментальна.
67. Функції права: загально-соціальні та спеціально-юридичні.
68. Принципи права: загально-соціальні.
69. Принципи права: загально-правові.
70. Галузеві, міжгалузеві та принципи інститутів.
71. Об'єктивне та суб'єктивне право.
72. Поняття та ознаки соціальних норм.
73. Класифікація соціальних норм.
74. Співвідношення соціальної норми із нормою права.
75. Право і мораль.
76. Право і звичай.
77. Право і релігія.
78. Поняття та ознаки норми права.
79. Класифікація норм права.
80. Спеціалізовані норми права.
81. Структура норми права.
82. Способи викладення правової норми.
83. Співвідношення норми права і статті нормативно-правового акту.
84. Джерело та форма права: співвідношення понять.
85. Правовий звичай.
86. Загальна характеристика правового прецеденту.
87. Юридичний прецедент в Україні.
88. Нормативний договір – форма права.
89. Релігійний текст – форма права.
90. Юридична доктрина – форма права
91. Нормативно-правовий акт: поняття та ознаки
92. Класифікація нормативно-правових актів
93. Поняття та ознаки закону. Юридична сила закону.
94. Підзаконний нормативно-правовий акт.
95. Дія нормативно-правових актів у часі, просторі та за колом осіб.
96. Форми систематизації нормативно-правових актів.
97. Система права: поняття, ознаки та структура.
98. Галузь права: поняття та ознаки.
99. Предмет та метод правового регулювання.

100. Загальна характеристика галузей права.
101. Інститут права: ознаки та види. Підгалузь права.
102. Публічне і приватне право.
103. Матеріальне і процесуальне право.
104. Національне та міжнародне право.
105. Співвідношення системи права і системи законодавства
106. Поняття та ознаки реалізації норм права.
107. Способи та форми реалізації норм права.
108. Правозастосування: поняття та ознаки.
109. Підстави та форми правозастосування.
110. Вимоги та стадії застосування права.
111. Акти застосування права.
112. Прогалини в законодавстві. Аналогія закону і права.
113. Юридичні колізії.
114. Правові відносини: поняття та ознаки.
115. Класифікація правових відносин.
116. Фізичні особи – суб'єкти правових відносин.
117. Юридичні особи – суб'єкти правових відносин.
118. Об'єкти правовідносин.
119. Суб'єктивне право і юридичний обов'язок.
120. Законний інтерес.
121. Юридичні факти.
122. Тлумачення норм права: поняття та його відмінність від з'ясування та роз'яснення права.
123. Суб'єкти тлумачення норм права.
124. Акт офіційного тлумачення норми права: поняття, ознаки та види.
125. Людина, особа, громадянин – співвідношення понять.
126. Правовий статус людини та громадянина, його різновиди.
127. Теорія поколінь прав людини.
128. Поняття, ознаки та види основних прав і свобод людини і громадянина.
129. Юридичні обов'язки людини та громадянина: поняття та види.
130. Правова поведінка, її ознаки та види. Правомірна поведінка.
131. Правопорушення – поняття, ознаки та види.
132. Юридичний склад правопорушення.
133. Юридична відповідальність: поняття та ознаки.
134. Мета та функції юридичної відповідальності.
135. Принципи юридичної відповідальності.
136. Види юридичної відповідальності.
137. Поняття законності та її виміри.
138. Взаємозв'язок законності і демократії.
139. Принципи законності.
140. Гарантії законності.

Рекомендовані джерела для підготовки до екзамену:

Базова

1. H. M. Shaulska Civil society in the context of reforming of the country No 5 (2018): The Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine
2. Sherali Mukhammad Ugli Subkhonov Rule Of Law Is Becoming A Value. *The American Journal of Political Science Law and Criminolog* . Vol. 3 No. 02 (2021): Volume03 Issue02 . URL : <https://theamericanjournals.com/index.php/tajpslc/article/view/1036/972>
3. V. N. Leskin Territorial organization of society and territorial structure of a state. [Regional Research of Russia](#) volume 2, pages 74–79 (2012).

4. Zavalniy A., Shapenko L. Traditions and innovations in the interpretation of legal facts. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. К. : НАУ, 2017. No 4 (45). С.51 – 58.
5. Аземша І. Юридична відповідальність: сучасні погляди, дискусії та концепції. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 2. С. 57-61.
6. Батлер У. Е. Мудрість порівняльного правознавства: збірник статей / Упор. і наук. ред. О. В. Кресін. Київ: Логос, 2019. 572 с.
7. Білозьоров Є. В. Казуальне тлумачення норм права: теоретичні та практичні аспекти розуміння. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія №18. Економіка і право : зб. наук. праць*. Вип. 27. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. С. 207 – 215.
8. Білозьоров Є. В. Правозахисна функція держави: сутність та механізм здійснення в Україні : [монографія] / Є. В. Білозьоров, В. І. Вишковська. К. : ФОП Кандиба Т. П., 2015. 168 с.
9. Білоскурська О. Утвердження та забезпечення прав і свобод людини –головний обов'язок держави. *Право України*. 2011. № 7. С. 169-175.
10. Братасюк М.Г. Філософія захисту прав людини з позицій сучасного правового мислення. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2020. № 1. (19). С.14-20.
11. Введення в дію законів України: питання теорії та практики: Монографія / М.О. Теплюк, О.І. Юшик. Київ, Парламент. вид-во, 2011.
12. Голенко Д.С. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні. Україні: кваліфікаційна робота магістра / Д. С. Голенко; наук. кер. Шатіло В. А.; Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ, 2020. 59 с.
13. Громадянське суспільство в Україні: сучасний стан, виклики, стратегія модернізації: монографія: У 3 т./за заг ред.. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка та акад. НАПрН О. В. Скрипнюка / Т.2: Доктринальний вимір галузевих засад функціонування громадянського суспільства в Україні. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2019. 588 с.
14. Державний суверенітет: теоретико-правові проблеми: Монографія / [С.Г. Серьогіна та ін.]; за ред. Ю.П.Битяка та доц. І.В. Яковюка; НДІ держ. буд-ва та місцевого самоврядування Нац. акад. прав. Наук України. Харків, Право, 2010.
15. Дідич Т. О. Правоутворення в Україні: теоретико-правові та практичні аспекти : Монографія. К. : Видавництво Ліра-К, 2018. 492 с.
16. Доктрина та практика захисту прав людини : навчальний посібник / Ю.С. Разметаєва. Київ: ФОП Голембовська О.О. 2018. 364 с. URL: https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/phd_1_copy.pdf
17. Загальна теорія права : підручник / за ред. О. В. Петришина ; [наук. ред.: Д. В. Лук'янов, С. І. Максимов, В. С. Смородинський] ; Нац. акад. прав. наук України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Вид. 2-ге, виправ. й перероб. – Харків : Право, 2025. – 576 с.
18. Машков А. Д. Теорія держави і права: підручник. Київ: Алерта, 2024. 452 с.
19. Теорія держави та права : навч. посіб. / В. П. Власенко та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарєва. Київ : 7БЦ, 2022. 472 с.

Допоміжна

1. Енциклопедія міжнародного права: У 3 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко, В. Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Т. No. 3 М – Я. Київ: Академ періодика. 2019. 992 с.
2. Завальний А. М. Герменевтичний підхід до розуміння актів тлумачення норм права. Традиції та новації в праві: минуле і майбутнє юриспруденції : мат. наук.-теорет. семін. (Київ, 26 берез. 2015 р.). У 2-х ч. ; Редкол. : В. Д. Гвоздецький (гол.), Ю. М. Бондар (відп. ред.), С. Г. Благовісний та ін. К. : УДУФМТ, 2015. С. 83 – 85.
3. Завальний А. М. Негативні та позитивні зобов'язання як умови судових гарантій прав людини / Національні правові системи в умовах глобалізації (пам'яті професора О.Г. Мурашина) : матеріали круглого столу (м. Київ, 21 березня 2019 року). К.: НАВС, 2019.С. 39 – 41.

4. Загальна теорія права : підручник / [О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. І. Максимов, В. С. Смородинський та ін.] ; за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020. 568 с.

5. Загальна теорія права : підручник / О. В. Петришин, В. В. Лемак, С. І. Максимов та ін.; Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2020. 568 с.

6. Загальна теорія права: підруч. для студ.-юристів / за ред. д-ра юрид. наук, проф. С. В. Бобровник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 568 с.

7. Заморська Л. До питання про визначення категорії «норма права». *Право України*. 2011. № 4. С. 159-164.

8. Заморська Л.І. Відносно визначені норми права: поняття, структура, функції: Монографія. Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.» Чернівці: Технодрук, 2010.

9. Інститут глави держави в умовах республіки: конституційно-правовий та історико-теоретичний аспекти: Монографія / В.В. Сухонос; ДВНЗ «Укр. акад. банк: справи Нац. банку України», Юрид. ф-т. Суми: Університетська книга, 2011.

10. Історія державності України / За ред. О.М. Бандурка. Харків, Одісей, 2004.

11. Калюжний Р. А. Праворозуміння та його вплив на трансформацію суспільних відносин в умовах глобалізації. Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». Київ: НАУ, 2018. №2(47). С. 46 – 54

12. Карлович А. До питання про поняття «напівпрезидентська республіка». *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 4. С.3-6.

13. Категорії «злочин» та «покарання» у філософсько-правовому вимірі: Монографія/ Н.Ю. Мельничук; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів, 2010.

14. Кельман М.С., Мурашин О.Г., Хома Ю.М. Загальна теорія держави і права: підручник. Львів: Новий світ, 2000. 2018. 584 с.

15. Кириченко В. М., Кириченко Ю. В., Соколенко Ю. М. Політико-правова система України : підручник / за загальною редакцією В. М. Кириченка. Київ: Центр учбової літератури 2019. 304 с.

16. Коваль Н. Т. Зasadничі принципи правозастосування у розбудові правової держави: методологічні основи концептуалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Івано-Франківськ, 2019. 20 с.

17. Ковальський В.С. Правотворчість: теоретичні та логічні засади. / В.С.Ковальський, І.П.Козінцев. Київ, Юрінком Інтер, 2005.

18. Кодифікація законодавства України: теорія, методологія, техніка. / Ю.С.Шемшученко, О.І.Ющик, Л.М.Горбунова [та ін.]; за заг. ред. О.І.Ющика. Київ, Парламент. вид-во, 2007.

19. Колодій А.М. Принципи права України / Нац. акад. внутр. справ України. Київ, Юрінком Інтер, 1998.

20. Колодій О. А. Конституційно-правовий статус українського народу: доктрина, регламентація, поняття та елементи : монографія / О. Колодій ; Нац. ун-т внутр. справ ; ред. Н. П. Манойло. Київ : Ліра-К, 2020. 451 с.

21. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина / В.В. Молдован, Л.І. Чулінда. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 206 с.

22. Крестовська Н. М., Матвеева Л. Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. 2-ге вид., випр. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 584 с.

23. Крижановський А. Ф., Крестовська Н. М., Матвеева Л. Г., Скуріхін С. М., 3-14 Іванчук В. Є. Загальна теорія права та держави : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти Національного університету «Одеська юридична академія», факультетів: ФПС, СПФ, ФМПВ [Електронне видання] /А. Ф. Крижановський, Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвеева, С. М. Скуріхін, В. Є. Іванчук. - Одеса : Фенікс, 2022. - 258 с. (Сер. «Навчально-методичні посібники»). - Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16059>

24. Куян І. До питання про абсолютність і обмеженість (відносність) суверенітету держави. *Право України*. 2011. № 7. С. 148-156.

25. Лазарева М.Д. Стан забезпечення прав людини в Україні на сучасному етапі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №1. С. 51-53.
26. Мазурок І. Державний режим: поняття та структура. *Часопис Київського університету права*. 2005. № 3. С.44-47.
27. Максимов С. Права людини: універсальність і культурна різноманітність. *Право України*. 2010. № 2. С. 36-44.
28. Мерник А.М, Кузьміна В.О, Бурлаков Б.М. Обмеження прав і свобод людини в сучасних умовах: теоретичний і практичний аспекти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №2. С. 42-46.
29. Методологія та інноватика загальнотеоретичної юриспруденції: монографія. Одеса: Фенікс, 2019. 420 с.
30. Міжнародна система захисту прав людини : навчальний посібник / І.А. Шуміло. Київ: ФОП Голембовська О.О. 2018. 168 с. URL: https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/msc_1_copy-1.pdf.
31. Назаренко О. А. Норми права та норми моралі як регулятори суспільних відносин. Міжнародна науково-практична конференція «Нові завдання юридичної науки в Україні та країнах ЄС» м. Мішкольц, 19-20 квітня, Угорщина, 2019. С. 25 – 28. 27.
32. Назаренко О. А. Принцип верховенства права у науковому дискурсі. International scientific and practical conference «Legal practice in EU countries and Ukraine at the modern stage»: Conference proceedings., 25-26 January, Arad, Rumania, 2019. С. 42 – 46.
33. Олейников С. М. Правові обмежувальні імперативи для влади: види та склад / *Grail of Science*. 2021. № 5. С. 60–67.
34. Орзіх М. Президентська республіка – різновид республіканської форми правління. *Право України*. 2009. № 10. С.72-77.
35. Парламентсько-президентська республіка: сутність, особливості, різновиди: Монографія / В.Є. Протасова Національна юридична академія України ім. Я. Мудрого. – Х.: Право, 2009.
36. Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології: Монографія. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ.: Юридична думка. 2008.
37. Політико-правова система України: підручник / В. Кириченко, Ю. Кириченко, Ю. Соколенко ; за заг. ред. В. М. Кириченка. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 304 с.
38. Політична система: сучасні проблеми розвитку громадянського суспільства і держави : у 2 т. / [О. В. Скрипнюк (кер.) та ін.]; за ред. О. В. Скрипнюка. Нац. акад. прав. наук України. - К. : Логос, 2010.
39. Права людини та їх захист у сучасних реаліях : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Ю. В. Ломжець та ін. Миколаїв : НУК, 2020. 207 с.
40. Правозастосування : навч. посіб. / О. А. Назаренко та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарева. Київ : НАВС, ФОП Маслаков, 2020. 160 с.
41. Протасова В. Республіканська форма правління: юридична природа й різновиди. *Юридична Україна*. 2007. № 6. С.19-25.
42. Рабінович П. Людяність: міжнародні стандарти правового захисту (до 65-річчя завершення Нюрнберзького процесу). *Право України*. 2011. № 10. С. 349-357.
43. Савчук О., Каленюк О. Процес юридичного закріплення прав і свобод людини і громадянина в Україні: міжнародно-правовий досвід. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №4. С. 251-256.
44. Самофалов Л. П., Самофалов О. Л., Шевченко Д. М. Правова держава як фактор розвитку громадянського суспільства. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2016. № 2 (12). С. 189-198.
45. Свириденко Г. В. Правомірна поведінка: сучасний контекст: монографія. К.: Видавництво «Юридична думка», 2018. 212 с.
46. Семко М.О., Вергун В.Г., Шаблевська І.Ю. Сучасні умови взаємовідносин громадянського суспільства та правової держави. URL :

47. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Національний ун-т внутр. справ. – 2-ге вид. Харків, Консум, 2005.
48. Смірнова В. О. Політична воля як чинник державотворчої діяльності: об'єктивні та суб'єктивні детермінанти. Київ: Логос, 2019. 384 с.
49. Теорія держави і права : підручник / [О. М. Бандурка, О. М. Головка, О. С. Передерій та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 416 с.
50. Теорія держави і права в тестових завданнях: навч. посібник / кол. авт.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Л. Р. Наливайко. Дніпро: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 716 с. 24
51. Теорія держави і права. Збірник тестових завдань. Частина І: Навч.- метод. посібник. / Боняк В. О., Лантух І. С., Сердюк І. А., Христова Ю. В. Дніпро: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 60 с.
52. Теорія права / За ред. С.В. Бобровник. К.: Юрінком Інтер, 2019. 940 с. 27.
53. Тетарчук В.І. Теорія держави і права: навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ, 2021. 184 с.
54. Трансформація правової системи України: євроінтеграційний вимір: монографія / В.Д. Гвоздецький, О.Г. Мурашин, М.Г. Патеї-Братасюк та ін.: В.Д. Гвоздецький (за заг. ред.); Академія управління МВС України. Київ : Логос. 2009.
55. Трихліб К. О. Гармонізація законодавства України із правом ЄС: досвід країн ЄС / К. О. Трихліб // Теорія та практика сучасної юриспруденції : матеріали XVI Всеукр. наук. конф. : матеріали круглого столу, історія конституціоналізму в Україні та зарубіжних країнах (до 100-річчя Конституції УНР 1918 р.) : у 2-х т. Харків, 2018. Т. 1. С. 97–99.
56. Чаплук О.І. Міжнародна правотворчість як засіб забезпечення прав і свобод людини // 36. наук. пр. за матер. круглого столу «Права людини в сучасних умовах розбудови громадянського суспільства в Україні (16 груд. 2016 р., м. Київ) / Ред кол. І. А. Грицяк; С.В. Бобровник, С.О. Мосьондз, А. П. Чернега та ін. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Гринченка, 2017. – С. 34-41.
57. Шаульська Г. М. Короткий огляд еволюції громадянського суспільства в Україні. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. Київ, 2018. № 1. С. 101-105. URL: <http://instzak.rada.gov.ua/instzak/doccatalog/document?id=98223>.
58. Шевченко А.Є., Старостюк А.В. Теорія держави і права: навч. посібн. Вінниця, ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 270 с.
59. Шипілов Л.М. Народовладдя як основа демократичної держави / Л.М. Шипілов; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків : ФІНН, 2009.
60. Шморгун Я.О. Реалізація особистих прав і свобод. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. №2. С. 40-41.
61. Юридична енциклопедія: В 6 т. /Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. - К.: “Укр. енцикл.”, 2004.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28.06.1996 року // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст.141.
2. Декларація про державний суверенітет України // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). 1990. N 31. ст.429.
3. Загальна декларація прав людини 1948 р. Офіційний веб сайт. Законодавство України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
4. Європейська конвенція з прав людини 1950 р. Офіційний веб сайт. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
5. Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 року № 2235-III (із змінами).

6. Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 р. № 889-VIII
7. Закон України «Про міжнародні договори України» 29 червня 2004 р. № 1906-IV.
8. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 5 квітня 2001 року № 2365-III (із змінами).
9. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 року № 1861-VI (із змінами).
10. Указ Президента України «Про єдиний державний реєстр нормативних актів» від 27 червня 1996 року № 468/96.
11. Указ Президент України «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності» від 10 червня 1997 р. № 503/97.
12. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966р.
13. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 р.
14. Методичні рекомендації щодо розроблення проектів законів та дотримання вимог нормопроектної техніки схвалені постановою колегії Міністерства юстиції України від 21 листопада 2000 р. №41.
15. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2015 р. № 28. Ст. 250.
16. Про правовий режим надзвичайного стану : Закон України від 16.03.2000 № 1550-III // Відомості Верховної Ради України. 2000 р. № 23. Ст. 176.
17. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 № 776/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1998 р. № 20. Ст. 99.
18. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України // Відомості Верховної Ради України. 2013 р. № 1. ст. 1.
19. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996 р. № 47. Ст. 256.
20. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI // Відомості Верховної Ради України. 2012 р. № 16. Ст. 146.
21. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. 1992 р. № 48. Ст. 650.

Програма екзамену ухвалена і затверджена на засіданні кафедри публічного права
Протокол № 4 від 12 листопада 2025 р.

Екзаменатор

Оксана ЧАПЛЮК

Завідувач кафедри публічного права

Ганна ЦИМБАЛ